

EUROPSKA SREDIŠNJA BANKA

EUROSUSTAV

HR

ECB-PUBLIC

MIŠLJENJE EUROPSKE SREDIŠNJE BANKE

od 25. ožujka 2020.

o bliskoj suradnji između Europske središnje banke i Hrvatske narodne banke (HNB) u okviru Jedinственog nadzornog mehanizma, te o makrobonitetnom mandatu i alatima HNB-a (CON/2020/10)

Uvod i pravna osnova

Europska središnja banka (ESB) zaprimila je 29. siječnja 2020. dva zahtjeva od Hrvatske narodne banke (HNB) za davanje mišljenja u odnosu na dva prijedloga zakona, Prijedlog zakona o izmjenama Zakona o HNB-u („Prijedlog zakona o HNB-u“) i Prijedlog zakona o izmjenama Zakona o kreditnim institucijama („Prijedlog zakona o kreditnim institucijama“, zajedno s Prijedlogom Zakona o izmjenama Zakona o HNB-u: „Prijedlozi zakona“)¹.

Nadležnost ESB-a za davanje mišljenja temelji se na članku 127. stavku 4. i članku 282. stavku 5. Ugovora o funkcioniranju Europske unije te trećoj i šestoj alineji članka 2. stavka 1. Odluke Vijeća 98/415/EZ², jer se odredbe Prijedloga zakona na koje upućuje ovo mišljenje³ odnose na HNB, i pravila koja se primjenjuju na financijske institucije u mjeri u kojoj takva pravila značajno utječu na stabilnost financijskih institucija i tržišta, te na zadatke ESB-a koji se odnose na politike o bonitetnom nadzoru nad kreditnim institucijama u skladu s člankom 127. stavkom 6. Ugovora. U skladu s prvom rečenicom članka 17. stavka 5. Poslovnika Europske središnje banke, Upravno vijeće donijelo je ovo mišljenje.

1. Svrha prijedloga zakona

Odredbe Prijedloga zakona o kojima se izdaje ovo mišljenje imaju tri glavne svrhe. *Kao prvo*, Prijedlozi zakona prilagođavaju hrvatsko pravo odredbama Uredbe Vijeća (EU) br. 1024/2013⁴, Uredbe (EU) br. 468/2014 Europske središnje banke (ESB/2014/17)⁵ i Uredbe (EU) br. 806/2014 Europskog

¹ Ovlašt HNB-a za savjetovanje s ESB-om temelji se na članku 39. stavku 1. Zakona o HNB-u, temeljem kojeg HNB može predložiti Vladi Republike Hrvatske da predloži Hrvatskom saboru donošenje zakona koji su vezani uz HNB. Ministarstvo financija je predlagatelj Prijedloga zakonu koje je hrvatska Vlada odobrila 23. siječnja 2020. te dostavila isti dan Hrvatskom saboru radi daljnjih koraka u zakonodavnom postupku.

² Odluka Vijeća 98/415/EZ od 29. lipnja 1998. o savjetovanju nacionalnih tijela s Europskom središnjom bankom u pogledu nacrtu propisa (SL L 189, 3.7.1998., str. 42.).

³ Ovo mišljenje razmatra odredbe Prijedloga zakona koje se odnose na uspostavljanje bliske suradnje između ESB-a i HNB-a u okviru Jedinственog nadzornog mehanizma, sudjelovanje Hrvatske u Jedinственom sanacijskom mehanizmu, makrobonitetni mandat i alate HNB-a, te određene druge odredbe koje se odnose na kreditne institucije. Preostale odredbe Prijedloga zakona obrađuju se u zasebnom mišljenju.

⁴ Uredba Vijeća (EU) br. 1024/2013 od 15. listopada 2013. o dodjeli određenih zadaća Europskoj središnjoj banci u vezi s politikama bonitetnog nadzora kreditnih institucija (SL L 287, 29.10.2013., str. 63.).

⁵ Uredba (EU) br. 468/2014 Europske središnje banke od 16. travnja 2014. o uspostavljanju okvira za suradnju unutar Jedinственog nadzornog mehanizma između Europske središnje banke i nacionalnih nadležnih tijela te s nacionalnim imenovanim tijelima (Okvirna uredba o SSM-u) (ESB/2014/17) (SL L 141, 14.5.2014., str. 1.).

parlamenta i Vijeća⁶ radi uspostavljanja bliske suradnje između ESB-a i HNB-a u okviru Jedinostvenog nadzornog mehanizma (SSM) i ulaska Hrvatske u Jedinostveni sanacijski mehanizam (SRM). *Kao drugo*, Prijedlozi zakona sadrže odredbe o makrobonitetnom mandatu i alatima HNB-a. *Kao treće*, Prijedlozi zakona sadrže odredbe koje se bave nizom pitanja u odnosu na kreditne institucije, uključujući ograničenja u vezi primitaka radnika, eksternalizaciju poslovnih procesa te razmjenu informacija u svrhu procjene kreditne sposobnosti klijenata kreditnih institucija i upravljanje kreditnim rizicima.

2. Prijedlog zakona o HNB-u

- 2.1 Prijedlog zakona o HNB uređuje zadatke HNB-a u okviru bliske suradnje s ESB-om i sudjelovanja u SRM-u u pitanjima koja uključuju izdavanje i oduzimanje ili ukidanje odobrenja i suglasnosti, donošenje drugih odluka, izvršavanje supervizije i nadzora u skladu s propisima koji uređuju rad kreditnih institucija te izvršavanje sanacijskih ovlasti. Predviđeno je da HNB također usvoji podzakonske propise koji uređuju bankarsko poslovanje i uspostavljanje standarda za razborit i siguran rad kreditnih institucija. Ove zadatke HNB treba provoditi u okviru bliske suradnje s ESB-om ili u okviru SRM-a, u skladu s pravom EU-a⁷.
- 2.2 Prijedlog zakona o HNB-u propisuje da Savjet HNB-a, u okviru bliske suradnje uspostavljene s ESB-om i pod uvjetima propisanim Statutom Europskog sustava središnjih banaka i Europske središnje banke ili drugih pravnih akata EU-a, njezinih institucija i tijela, izdaje i ukida odobrenja za rad kreditnim institucijama, odobrenja za obavljanje pojedinih poslova, odobrenja za stjecanje dionica kreditnih institucija, daje suglasnosti za pripajanje, spajanje i druge statusne promjene kreditnih institucija, daje i ukida suglasnosti za imenovanje predsjednika i članova uprava i nadzornih odbora kreditnih institucija, odlučuje propada li kreditna institucija ili je vjerojatno da će propasti,⁸
- 2.3 Prijedlog zakona propisuje nadležnosti koje Guverner izvršava u okviru bliske suradnje s ESB-om i sudjelovanja HNB-a u SRM-u, uključujući uređenje detaljnih uvjeta i načina provedbe supervizije, postupka poduzimanja mjera prema kreditnim institucijama i uvjeta u postupku sanacijskog nadzora⁹.
- 2.4 Prijedlog zakona predviđa izricanje upravnih novčanih sankcija u suradnji s ESB-om, kao i suradnju HNB-a s Jedinostvenim sanacijskim odborom (SRB) u postupku izricanja kazni kada SRB izvršava svoje ovlasti izricanja kazni¹⁰.
- 2.5 Prijedlog zakona predviđa da je HNB nadležan za definiranje i provedbu makrobonitetne politike u Hrvatskoj u cilju pridonosa očuvanju stabilnosti financijskog sustava u cjelini, djelujući u skladu s

⁶ Uredba (EU) br. 806/2014 Europskog parlamenta i Vijeća od 15. srpnja 2014. o utvrđivanju jedinstvenih pravila i jedinstvenog postupka za sanaciju kreditnih institucija i određenih investicijskih društava u okviru jedinstvenog sanacijskog mehanizma i jedinstvenog fonda za sanaciju te o izmjeni Uredbe (EU) br. 1093/2010 (SL L 225, 30.7.2014., str. 1.).

⁷ Vidi članke 4. i 24. Prijedloga zakona o HNB-u (koji izmjenjuje članak 4. i zamjenjuje članak 77. Zakona o HNB-u).

⁸ Vidi članke 9. i 28. Prijedloga zakona o HNB-u (koji izmjenjuje članak 42. stavak 3. i članak 104. Zakona o HNB-u).

⁹ Vidi članak 10. Prijedloga zakona o HNB-u (koji izmjenjuje članak 43. Zakona o HNB-u).

¹⁰ Vidi članak 26. Prijedloga zakona o HNB-u (koji nadodaje nove članke 87.a i 87.c Zakona o HNB-u).

relevantnim pravnim aktima EU-a. Guverner HNB-a provodi makrobonitetnu politiku i donosi podzakonske propise, preporuke i odluke u području makrobonitetne politike¹¹.

- 2.6 Prijedlog zakona propisuje da na dan uvođenja eura kao službene novčane jedinice, ili ako nakon uspostave bliske suradnje s ESB-om dođe do raskida te suradnje u skladu s Uredbom (EU) br. 1024/2013, odgovarajuće odredbe Zakona o HNB-u koje proizlaze iz bliske suradnje HNB-a s ESB-om prestaju važiti¹².
- 2.7 Konačno, Prijedlog zakona propisuje da je HNB neovisan prilikom izvršavanja zadaća koje su mu u okviru SRM-a povjerene Uredbom (EU) br. 806/2014, što ne dovodi u pitanje ovlasti Jedinog sanacijskog odbora (SRB) prema Uredbi (EU) br. 806/2014 u odnosu na HNB¹³. Također daje ovlasti HNB-u da, uz suglasnost SRB-a, donese provedbene akte za primjenu smjernica SRB-a¹⁴.

3. Prijedlog zakona o kreditnim institucijama

- 3.1 Prijedlog zakona o kreditnim institucijama daje ovlast HNB-u za izricanje nadzornih mjera koje mogu biti potrebne nakon provedene sveobuhvatne procjene od strane ESB-a u skladu s Uredbom (EU) br. 1024/2013. Temeljem ove provedene sveobuhvatne procjene i temeljem uvjeta koji su propisani Uredbom (EU) br. 468/2014 (ESB/2014/17)¹⁵, HNB surađuje s ESB-om pri utvrđivanju značajnih kreditnih institucija u Hrvatskoj.
- 3.2 Prijedlog zakona nastoji osigurati, da kad god ESB izvršava svoje supervizorske ovlasti u vezi sa stjecanjem kvalificiranih udjela u kreditnim institucijama, HNB surađuje s ESB-om u postupku odlučivanja kako bi se osiguralo da se zajednički postupci koji se vode s ESB-om tijekom bliske suradnje mogu na odgovarajući način (*mutatis mutandis*) provesti u odnosu na nadzirane subjekte sa sjedištem u Hrvatskoj¹⁶.
- 3.3 Prijedlog zakona nastoji osigurati suradnju s ESB-om u postupku odlučivanja o izdavanju prethodne suglasnosti i ukidanju suglasnosti za obavljanje funkcije člana uprave i člana nadzornog odbora kreditne institucije. Uprava kreditne institucije je dužna osigurati da kreditna institucija djeluje, između ostalog, u skladu su uredbama ESB-a donesenim temeljem Uredbe (EU) br. 1024/2013¹⁷. Navedene odredbe su neophodne iz razloga što ESB za vrijeme trajanja bliske suradnje nema izravno primjenjive ovlasti nad nadziranima subjektima i grupama u Hrvatskoj¹⁸.
- 3.4 Prijedlog zakona nastoji olakšati postupke zajedničkog odlučivanja u kojima HNB donosi odluku prema uputi ESB-a o davanju odobrenja kreditnoj instituciji za pružanje bankarskih i/ili financijskih

11 Vidi članke 4., 10., 25. i 27. Prijedloga zakona o HNB-u (koji izmjenjuju članke 4., 43. i 89. i nadodaju novi članak 77.a Zakona o HNB-u).

12 Vidi članke 34. (koji izmjenjuje članak 118. Zakona o HNB-u) i 36. Prijedloga zakona o HNB-u.

13 Vidi članak 21. Prijedloga zakona o HNB-u (koji nadodaje novi članak 71.a Zakona o HNB-u).

14 Vidi članak 21. Prijedloga zakona o HNB-u (koji nadodaje novi članak 71.b Zakona o HNB-u).

15 Vidi članke 5.-6. Prijedloga zakona o kreditnim institucijama (koji izmjenjuju članke 11.b-11.c Zakona o kreditnim institucijama).

16 Vidi članke 7.-11. Prijedloga zakona o kreditnim institucijama (koji izmjenjuju članke 24., 26., 27., 29. i 32. Zakona o kreditnim institucijama).

17 Vidi članke 13.-15. i 17.-18. Prijedloga zakona o kreditnim institucijama (koji izmjenjuju članke 39., 41., 44., 46. i 47. Zakona o kreditnim institucijama).

18 Vidi obrazloženje uz Prijedlog zakona o kreditnim institucijama, članci 13., 15., 17. i 18., str. 48-49.

- usluga, o pripajanju ili spajanju, o davanju, isteku važenja i ukidanju odobrenja za rad, te o osnivanju podružnice u drugoj državi članici sudionici od strane značajne kreditne institucije¹⁹.
- 3.5 Prijedlog zakona nalaže da HNB odlučuje o izmjenama internih modela kreditnih institucija, raspoređivanju instrumenata kapitala kao instrumenata dodatnog osnovnog kapitala ili kao instrumenata dopunskog kapitala, kao i o planu za očuvanje kapitala, u skladu s uputama ESB-a²⁰. Postojeće ograničenje izloženosti prema članicama iste grupacije ili prema jednoj osobi ili grupi povezanih osoba na 25% priznatog kapitala kreditne institucije, ostaje na snazi i nakon uspostave bliske suradnje²¹. Što se tiče procjene planova oporavka, HNB odlučuje u skladu s uputama ESB-a²².
- 3.6 Prijedlog zakona predviđa da kreditne institucije sve svoje molbe, obavijesti i zahtjeve nastavljaju upućivati HNB-u. Nenajavljena pretraga poslovnih prostorija kreditne institucije može se provesti isključivo na temelju naloga Visokog upravnog suda, kada takav nalog zatraži samostalno HNB, ili ESB, u kojem slučaju HNB podnosi takve zahtjeve u ime ESB-a²³.
- 3.7 Kada ESB izvršava svoje supervizorske ovlasti i zadatke, HNB kao konsolidirajuće nadzorno tijelo mora surađivati s ESB-om u postupku davanja odobrenja za sklapanje sporazuma o financijskoj potpori grupe kreditnih institucija u Hrvatskoj te donosi odluku u skladu s uputama ESB-a²⁴. Propisuje se suradnja i odlučivanje u skladu s uputama ESB-a u vezi supervizorskih mjera u fazi rane intervencije²⁵. Kada je ESB ili nadzorno tijelo iz države članice nesudionice konsolidirajuće nadzorno tijelo, HNB može sudjelovati na kolegiju supervizora kao promatrač te mora postupati u skladu s uputama ESB-a²⁶.
- 3.8 Prema Prijedlogu zakona, na upravne postupke koje provodi HNB primjenjuju se odredbe zakona kojima se uređuje opći upravni postupak. Prijedlog zakona o kreditnim institucijama uspostavlja pravni okvir za ostvarivanje prava stranke na izjašnjavaње i prava stranke na uvid u spis. Posebno, prije donošenja rješenja koje bi moglo imati negativan učinak na pravne interese stranke, HNB mora obavijestiti stranku o svim činjenicama, okolnostima i pravnim pitanjima koja su važna za donošenje rješenja i pozvati stranku da se o njima pisano očituje. Ako HNB to ocijeni primjerenim, može strankama dati mogućnost da se očituju na usmenoj raspravi. Pored toga, stranka koja je

¹⁹ Vidi članke 19.-23., 24. i 26.-27. Prijedloga zakona o kreditnim institucijama (koji izmjenjuju članke 60., 63., 65., 67.-69., 73. i 75. Zakona o kreditnim institucijama).

²⁰ Vidi članke 34. i 38. Prijedloga zakona o kreditnim institucijama (koji izmjenjuju članke 114. i 143. Zakona o kreditnim institucijama).

²¹ Vidi članak 40. Prijedloga zakona o kreditnim institucijama (koji nadodaje novi članak 145.a Zakona o kreditnim institucijama). Vidi također članak 493. stavak 3. točka c) Uredbe (EU) br. 575/2013 Europskog parlamenta i Vijeća od 26. lipnja 2013. o bonitetnim zahtjevima za kreditne institucije i investicijska društva i o izmjeni Uredbe (EU) br. 648/2012 (SL L 176, 27.6.2013., str. 1.).

²² Vidi članak 41. Prijedloga zakona o kreditnim institucijama (koji nadodaje novi članak 154.a Zakona o kreditnim institucijama).

²³ Vidi članak 44. Prijedloga zakona o kreditnim institucijama (koji izmjenjuje članak 175. Zakona o kreditnim institucijama).

²⁴ Vidi članak 49. Prijedloga zakona o kreditnim institucijama (koji izmjenjuje članak 216.b Zakona o kreditnim institucijama).

²⁵ Vidi članak 53. Prijedloga zakona o kreditnim institucijama (koji izmjenjuje članak 235.a Zakona o kreditnim institucijama).

²⁶ Vidi članak 56. Prijedloga zakona o kreditnim institucijama (koji izmjenjuje članak 277. Zakona o kreditnim institucijama).

- podvrgnuta postupku supervizije i stranka protiv koje je pokrenut postupak za izricanje upravne sankcije ovlaštene su izvršiti uvid u spis²⁷.
- 3.9 Prema Prijedlogu zakona, HNB je nadležan za utvrđivanje povrede, vođenje postupka za izricanje upravne sankcije i izricanje upravnih sankcija pravnoj osobi i odgovornoj osobi za određene povrede koje počinje kreditne institucije²⁸. Kako je navedeno u obrazloženju uz Prijedlog zakona, u skladu s člankom 7. Uredbe (EU) br. 1024/2013, ESB može dati upute koje je HNB dužna poštovati. ESB može u izvršavanju svojih ovlasti iz članka 18., a u vezi s člankom 7. Uredbe (EU) br. 1024/2013 izdati HNB-u uputu za izricanje upravnih sankcija. Kako bi HNB mogao izvršiti takvu uputu, dodijeljena mu je ovlast za izricanje upravnih sankcija. Postupak izricanja upravnih sankcija od strane HNB-a ima za cilj ispunjavanje zahtjeva iz bliske suradnje s ESB-om. Ovo obuhvaća vrste upravnih sankcija koje HNB može izreći na zahtjev ESB-a²⁹. Prijedlog zakona uvodi upravne sporove i sudsku zaštitu kao pravni lijek protiv rješenja o upravnim sankcijama. Tužba protiv rješenja HNB-a o izricanju upravne sankcije podnosi se Upravnom sudu u Zagrebu, te su takvi sporovi žurni³⁰. Zastara za izricanje upravne sankcije i za izvršenje novčane kazne je pet godina³¹, u skladu s člancima 130. i 131. Uredbe (EU) No 468/2014 (ESB/2014/17)³². Kada ESB izvršava svoje ovlasti, HNB surađuje s ESB-om u postupku za izricanje upravnih sankcija te postupka u skladu s uputama ESB-a³³. HNB pri izricanju upravnih sankcija temeljem uputa ESB primjenjuje iste postupovne odredbe kao i kada sam izriče upravne sankcije³⁴.
- 3.10 Kršenjem pojedinim odredbi Zakona o kreditnim institucijama može se počiniti prekršaj za čije su utvrđivanje i kažnjavanje nadležni općinski sudovi. Prijedlog zakona propisuje, nasuprot tome, da je HNB, a ne općinski sudovi, ovlašten izricati upravne sankcije za određene povrede³⁵.
- 3.11 Prijedlog zakona sadrži daljnje odredbe koje uređuju makrobonitetni mandat i alate HNB-a. Posebno, kada je to potrebno zbog očuvanja stabilnosti financijskog sustava u cjelini, jačanja otpornosti financijskog sustava te izbjegavanja i smanjivanja sistemskih rizika, HNB kao imenovano tijelo mora donijeti podzakonski propis kojim propisuje odgovarajuće mjere i instrumente koje mogu uključivati: (1) najveći dozvoljeni omjer vrijednosti instrumenta osiguranja i odobrenog iznosa kredita; (2) najveći dozvoljeni omjera iznosa kredita i dohotka koji ostvaruje korisnik kredita; (3) najveći dozvoljeni omjera iznosa otplate obroka ili rate kredita i dohotka koji ostvaruje korisnik kredita; (4) najdulje dozvoljeno trajanja kredita; (5) zahtjeve vezane za metodu obračuna otplate kredita; ili (6) druge mjere i zahtjeve s ciljem očuvanja stabilnosti financijskog sustava u cjelini te

²⁷ Vidi članke 62.-63. Prijedloga zakona o kreditnim institucijama (koji nadodaju nove članke 322.a, 323.a i 323.b Zakona o kreditnim institucijama).

²⁸ Vidi članak 65. Prijedloga zakona o kreditnim institucijama (koji nadodaje nove članke 359.a do 359s Zakona o kreditnim institucijama).

²⁹ Vidi obrazloženje uz Prijedlog zakona o kreditnim institucijama, članak 65., str. 56.-58.

³⁰ Vidi članak 65. Prijedloga zakona o kreditnim institucijama (koji nadodaje novi članak 359.k Zakona o kreditnim institucijama).

³¹ Vidi članak 65. Prijedloga zakona o kreditnim institucijama (koji nadodaje nove članke 359.m i 359.n Zakona o kreditnim institucijama).

³² Vidi obrazloženje uz Prijedlog zakona o kreditnim institucijama, članak 65., str. 58.

³³ Vidi članak 65. Prijedloga zakona o kreditnim institucijama (koji nadodaje novi članak 359.s Zakona o kreditnim institucijama).

³⁴ Vidi obrazloženje uz Prijedlog zakona o kreditnim institucijama, članak 65., str. 56.

³⁵ Vidi članak 66. Prijedloga zakona o kreditnim institucijama (koji izmjenjuje članak 360. Zakona o kreditnim institucijama); obrazloženje uz Prijedlog zakona o kreditnim institucijama, članak 66., str. 59.

izbjegavanja i smanjivanja sistemskih rizika³⁶. Nadalje, HNB je imenovano tijelo za određivanje stope protucikličkog zaštitnog sloja i zaštitnog sloja za strukturni sistemski rizik za Hrvatsku, za potrebe članka 133. stavka 2. i članka 136. stavka 1. Direktive 2013/36/EU Europskog parlamenta i Vijeća³⁷ te mora također odrediti stopu zaštitnog sloja za ostale sistemski važne (OSV) kreditne institucije. U ovim slučajevima HNB provodi ove makrobonitetne zadatke zajedno s ESB-om te slijedi upute ESB-a³⁸.

- 3.12 Prijedlog zakona sadrži odredbe koje propisuju odnos između varijabilnoga i fiksnog dijela ukupnih primitaka radnika kreditne institucije i ograničavaju vrstu i oblike instrumenata u kojima varijabilni primici mogu biti dodijeljeni³⁹.
- 3.13 Prijedlog zakona izmjenjuje postojeće odredbe koje se odnose na eksternalizaciju poslovnih aktivnosti kreditnih institucija, detaljno propisujući podzakonske propise koje HNB može donijeti u vezi eksternalizacije⁴⁰.
- 3.14 Prijedlog zakona uklanja pravne prepreke za izmjenu povjerljivih podataka potrebnih kreditnoj instituciji za procjenu kreditne sposobnosti klijenta i upravljanje kreditnim rizikom, osiguravajući usklađenost takve razmjene podataka s bankarskom tajnom, zaštitom podataka i drugim zakonskim zahtjevima. Ove izmjene su predložene budući da je Hrvatski registar obveza po kreditima 2018. godine obustavio razmjenu podataka o kreditnim obvezama za građane⁴¹.

4. Napomene vezane uz blisku suradnju između HNB-a i ESB-a u okviru SSM-a

- 4.1 ESB pozdravlja Prijedloge zakona kao važan korak u postupku koji vodi uspostavljanju bliske suradnje između ESB-a i HNB-a u skladu s člankom 7. Uredbe (EU) br. 1024/2013.
- 4.2 ESB napominje da je s njim već obavljeno savjetovanje te da je izdao mišljenje o prvom dijelu hrvatskog zakonodavstva usvojenog u svrhu uspostavljanja bliske suradnje⁴².
- 4.3 Ovo mišljenje nema utjecaja na ukupnu procjenu zahtjeva koji je 27. svibnja 2019. podnijela Republika Hrvatska za uspostavljanje bliske suradnje između ESB-a i HNB-a, a koja se odvija u skladu s postojećim postupcima utvrđenim člankom 7. Uredbe (EU) br. 1024/2013 i na temelju Odluke ESB/2014/5 Europske središnje banke⁴³. Posebno, ovo mišljenje nema utjecaja na procjenu koju ESB izvršava u skladu s člankom 4. Odluke ESB/2014/5 koja obuhvaća širu procjenu

³⁶ Vidi članak 39. Prijedloga zakona o kreditnim institucijama (koji nadodaje novu glavu VII.a – Makrobonitetne mjere i članak 144.a Zakona o kreditnim institucijama).

³⁷ Direktiva 2013/36/EU Europskog parlamenta i Vijeća od 26. lipnja 2013. o pristupanju djelatnosti kreditnih institucija i bonitetnom nadzoru nad kreditnim institucijama i investicijskim društvima, izmjeni Direktive 2002/87/EZ te stavljanju izvan snage direktiva 2006/48/EZ i 2006/49/EZ (SL L 176, 27.6.2013., str. 338.).

³⁸ Vidi članke 35.-37. Prijedloga zakona o kreditnim institucijama (koji izmjenjuju članke 119., 129. i 137. Zakona o kreditnim institucijama).

³⁹ Vidi članak 30. Prijedloga zakona o kreditnim institucijama (koji nadodaje nove članke 100.a i 100.b Zakona o kreditnim institucijama); obrazloženje uz Prijedlog zakona o kreditnim institucijama, Članak 30, str. 50-51.

⁴⁰ Vidi članke 31.-33. Prijedloga zakona o kreditnim institucijama (koji izmjenjuju članke 109.-111. Zakona o kreditnim institucijama); obrazloženje uz Prijedlog zakona o kreditnim institucijama, članci 31.-33., str. 51.

⁴¹ Vidi članke 42. i 61. Prijedloga zakona o kreditnim institucijama (koji izmjenjuju članke 157. i 321. Zakona o kreditnim institucijama); obrazloženje uz Prijedlog zakona o kreditnim institucijama, članci 42. i 61., str. 52. i 55.

⁴² Vidi mišljenje CON/2019/25. Sva mišljenja ESB-a objavljuju se na mrežnim stranicama ESB-a www.ecb.europa.eu.

⁴³ Odluka ESB/2014/5 Europske središnje banke od 31. siječnja 2014. o bliskoj suradnji s nacionalnim nadležnim tijelima država članica sudionica čija valuta nije euro (SL L 198, 5.7.2014., str. 7.).

relevantnog nacionalnog zakonodavstva, također uzimajući u obzir praktičnu provedbu tog zakonodavstva⁴⁴.

- 4.4 ESB pozdravlja sveobuhvatan pristup iz Prijedloga zakona u vezi uspostavljanja i funkcioniranja bliske suradnje s ESB-om. Kako je prethodno primijećeno, ESB shvaća da će se nove odredbe tumačiti u skladu s drugim odredbama Zakona o HNB-u i Zakona o kreditnim institucijama, tako da će se provođenje makrobonitetnog nadzora nad kreditnim institucijama sa sjedištem u Republici Hrvatskoj voditi prema okviru utvrđenom Uredbom (EU) br. 1024/2013⁴⁵.
- 4.5 ESB pozdravlja uspostavljanje pravnog okvira koji HNB-u daje sva potrebna ovlaštenja za postupanje u skladu sa svim uputama koje ESB može usvojiti u skladu s Uredbom (EU) br.1024/2013.
- 4.6 ESB pozdravlja odredbe koje ESB-u omogućavaju provođenje zadaća iz područja navedenih u članku 4. stavcima 1. i 2. i članku 5. Uredbe (EU) br. 1024/2013 nakon uspostavljanja bliske suradnje između ESB-a i HNB-a.
- 4.7 ESB pozdravlja odredbe kojima se osigurava da se zajednički postupci utvrđeni u dijelu V. Uredbe (EU) br. 468/2014 (ESB/2014/17) mogu primjenjivati na nadzirane kreditne institucije tijekom bliske suradnje. U skladu s Uredbom (EU) br. 468/2014 (ESB/2014/17), Prijedlozi zakona predviđaju pravo stranke na izjašnjavanje prije donošenja rješenja koje bi moglo imati negativan učinak na pravne interese stranke⁴⁶. Međutim, Prijedlozi zakona ne sadrže odredbe o ovlastima i postupku HNB-a u slučaju donošenja hitne odluke potrebne da bi se spriječila značajna šteta financijskom sustavu. Hrvatska tijela se potiču da usklade Prijedloge zakona u tom dijelu s člankom 31. Uredbe br. 468/2014 (ESB/2014/17) i daju HNB-u sva potrebna ovlaštenja za postupanje u skladu sa svim uputama koje ESB može donijeti temeljem Uredbe (EU) br. 1024/2013 u hitnim slučajevima.
- 4.8 ESB pozdravlja činjenicu da Prijedlog zakona o kreditnim institucijama uvodi i određuje ovlast HNB-a za izricanje sankcija kako bi uskladio hrvatsko pravo s područjem primjene ovlasti ESB-a za izricanje sankcija iz članka 18. Uredbe (EU) br. 1024/2013. Posebno, ESB pozdravlja izričitu obvezu HNB-a da otvori postupak za izricanje upravnih kazni kada to zatraži ESB temeljem članka 18. stavak 5. Uredbe (EU) br. 1024/2013. Postupak kojim HNB izriče uprave sankcije usklađen je s postupkom kojim ESB izriče administrativne kazne temeljem dijela X. Uredbe (EU) br. 468/2014 (ESB/2014/17). Međutim, potrebno je nadodati odredbu kojom se ovlašćuje HNB da izriče uprave sankcije holdinzima u slučaju kada krše odluke koje HNB donosi temeljem uputa ESB-a, ili ako postupaju protivno pravnim aktima koje je ESB donio, a koji se izravno primjenjuju u Hrvatskoj. Nadalje, definicija ukupnog prihoda za izricanje upravnih sankcija subjektima koji pripadaju grupi trebala bi, u skladu s člankom 128. Uredbe (EU) br. 468/2014 (ESB/2014/17), uzeti u obzir konsolidirane godišnje financijske izvještaje grupe bez obzira na mjesto osnivanja matičnog društva. Također, odredbe o objavi odluka o izrečenim upravnim sankcijama koje HNB objavljuje na svojim mrežnim stranicama, potrebno je izmijeniti na način da uključe sve izrečene sankcije svim subjektima koje HNB izriče na zahtjev ESB-a. Nadalje, iznimna osnova predviđena novim

44 Vidi odlomak 2.3. Mišljenja CON/2019/25.

45 Vidi odlomak 3.1.1. Mišljenja CON/2019/25.

46 Vidi članak 63. Prijedloga zakona o kreditnim institucijama (koji nadodaje članak 323.a Zakona o kreditnim institucijama).

člankom 215. stavkom 9. točkom 4. Zakona o kreditnim institucijama, koja omogućuje objavljivanje na anonimizirani način, ne bi se trebala primjenjivati na rješenja HNB-a kojima se izriču upravne sankcije na zahtjev ESB-a s obzirom da to odstupa od režima objavljivanja predviđenog u članku 132. Uredbe (EU) br. 468/2014 (ESB/2014/17).

5. Napomene vezane uz makrobonitetni mandat i alate HNB-a

- 5.1 ESB shvaća da je dio Prijedloga zakona koji se odnosi na makrobonitetni mandat i alate HNB-a potrebno donijeti u skladu s obvezama koje je Hrvatska preuzela u područjima politike koja su od velike važnosti za nesmetani prijelaz i sudjelovanje u Europskom tečajnom mehanizmu (ERM II)⁴⁷.
- 5.2 HNB je nadležan u području makrobonitetne politike zbog svog doprinosa stabilnosti financijskog sustava u cjelini⁴⁸. Na temelju ove nadležnosti, HNB je već usvojio niz makrobonitetnih mjera⁴⁹. HNB je također imenovano nacionalno tijelo za potrebe utvrđivanja makrobonitetnih ili sistemskih rizika temeljem članka 458. stavka 1. Uredbe (EU) br. 575/2013 Europskog parlamenta i Vijeća⁵⁰. Prijedlog zakona stoga istinski ne povjerava nove zadatke HNB-u, već precizira šire formuliran makrobonitetni mandat i određene nove makrobonitetne alate koje HNB može upotrebljavati kada izvršava svoje makrobonitetne odgovornosti. Slijedom toga, nije potrebno procjenjivati je li prijenos novih zadataka na nacionalnu središnju banku u skladu sa zabranom monetarnog financiranja.
- 5.3 ESB pozdravlja pojašnjenje pojedinosti makrobonitetnih alata HNB-a. Ciljevi Prijedloga zakona također su u skladu s načelima utvrđenim u Preporuci Europskog odbora za sistemske rizike o privremenim ciljevima i instrumentima makrobonitetne politike⁵¹, posebno s obzirom na cilj ublažavanja i sprečavanja prekomjernog rasta i utjecaja kredita⁵².
- 5.4 Iz perspektive financijske stabilnosti, ESB pozdravlja provedbu zakonodavnog okvira za mjere zasnovane na korisnicima kredita. ESB pozitivno prima na znanje činjenicu da HNB može aktivirati neke ili sve gore navedene alate, kao i sve druge mjere i zahtjeve usmjerene na očuvanje stabilnosti financijskog sustava u cjelini i sprječavanje i ublažavanje sistemskih rizika, reagirajući tako na fleksibilan i proporcionalan način na potencijalne rizike za financijsku stabilnost. Bitna je temeljita kvantitativna procjena učinka kako bi se provjerio učinak i prikladnost novih alata kada se aktiviraju⁵³.

47 Vidi priopćenje za javnost „Izjava o putu Hrvatske prema sudjelovanju u ERM-u II“, 8. srpnja 2019., dostupno na www.consilium.europa.eu.

48 Vidi članak 4. Zakona o HNB-u.

49 Vidi Preporuku HNB-a za ublažavanje kamatnog i kamatno induciranoga kreditnog rizika pri dugoročnom kreditiranju potrošača (26. rujna 2017.) i Preporuku HNB-a o postupanju pri odobravanju pri odobravanju nestambenih kredita potrošačima (28. veljače 2019.), dostupno na mrežnoj stranici HNB-a na <https://www.hnb.hr>.

50 Vidi članak 11. stavak 1. Zakona o kreditnim institucijama; Uredbu (EU) br. 575/2013 Europskog parlamenta i Vijeća od 26. lipnja 2013. o bonitetnim zahtjevima za kreditne institucije i investicijska društva i o izmjeni Uredbe (EU) br. 648/2012 (SL L 176, 27.6.2013., str. 1.).

51 Preporuka ESRB/2013/1 Europskog odbora za sistemske rizike od 4. travnja 2013. o privremenim ciljevima i instrumentima makrobonitetne politike (SL C 170, 15.6.2013., str. 1.).

52 Vidi odlomak 2.2. Mišljenja CON/2017/11, odlomak 2.3. Mišljenja CON/2017/21, odlomak 3.1. Mišljenja CON/2018/9 i odlomak 3.1. Mišljenja CON/2018/52.

53 Vidi odlomak 2.3. Mišljenja CON/2017/11, odlomak 2.4. Mišljenja CON/2017/21, odlomak 3.2. Mišljenja CON/2018/9, odlomak 3.2. Mišljenja CON/2018/52 te Izjavu Upravnog vijeća o makrobonitetnim politikama od 15. prosinca 2016., dostupno na mrežnim stranicama ESB-a na www.ecb.europa.eu.

5.5 ESB očekuje da se HNB savjetuje s ESB-om u skladu s člankom 127. stavkom 4. Ugovora, o podzakonskim propisima koje HNB donosi temeljem Prijedloga zakona o kreditnim institucijama⁵⁴.

6. Napomene vezane uz sudjelovanje Hrvatske u SRM-u

6.1 ESB pozdravlja odredbe Prijedloga zakona koje omogućavaju provedbu Uredbe (EU) br. 806/2014 u pogledu SRM-a.

Ovo mišljenje objavit će se na mrežnim stranicama ESB-a.

Sastavljeno u Frankfurtu na Majni, 25.ožujka 2020.

[potpis]

Predsjednica ESB-a

Christine LAGARDE

⁵⁴ Vidi odlomak 2.4. Mišljenja CON/2017/11.